

2.3 Analyse biografie auteur

Mijn ontwikkeling als docent ving daadgericht aan op het moment dat ik startte met de Pabo in 1994, achteraf denk ik echter al op het moment van mijn geboorte of misschien zelfs al daarvoor. Zoals ook mijn verleden mijn heden maakt, is ook in mijn geval mijn narratief van belang voor het begrijpen van mijn huidige functioneren. Ik start dan ook eerst met een stukje van mijn biografie. Door een aantal sleutelervaringen te vertellen wordt het verhaal achter het verhaal van mijn ontwikkeling als docent blootgelegd. Daarna zal ik uitwerken hoe deze sleutelervaringen invloed hebben gehad en nog steeds hebben op mijn persoon. Het thema wat steeds weer terugkomt in mijn ontwikkeling wil ik graag inleiden met een stukje tekst uit de musical Rent:

*Alleen maar ja,
Alleen vannacht,
Laat los, laat gaan,
Bewaar je eigen kracht!*

Ik zag en ervoer deze musical in een emotioneel heftige periode in mijn leven; de maandag voor de vrijdag dat ik de musical ging aanschouwen had ik te horen gekregen dat mijn neef van 31 was overleden door een medische misser, de maandag daarvoor had mijn vader naar aanleiding van onderzoeken naar kanker te horen gekregen dat hij ongeneeslijk ziek was. De musical Rent heeft als motto 'leven voor vandaag', een thema wat bij beide personen paste. De rouwadvertentie van mijn vader had deze vier regels als bovenschrift. Daarmee wilden we beschrijven hoe de laatste avond voor zijn overlijden was verlopen. We waren met ons gezin samen, mijn moeder, mijn zus en ik aan het bed van mijn vader. Zelfs de laatste momenten vocht mijn vader nog tegen de dood. Wij vertelden hem dat hij het goed had gedaan, hij mocht ons loslaten, hij mocht gaan. Voor mij is dit gedicht het motto van mijn leven geworden; los durven laten, je eigen kracht bewaren, leven voor vandaag.

Dit is een van mijn sleutelervaringen waarvan ik denk dat een grote invloed is uitgegaan naar mijn leven. De dood van mijn vader heeft mij als persoon veranderd en daarmee ook mij als professioneel pedagoog. Een ander stukje van mijn narratief is van belang om het geheel in een goede context te plaatsen. Hierbij doel ik op het feit dat ik als persoon erg de behoefte heb dat alles duidelijk is. Hierdoor heb ik de neiging om alles zo veel mogelijk te analyseren en te structureren, een vorm van alles onder controle houden. Ik wil doordringen tot de kern zodat dingen transparant zijn, dat geeft mij grip. Dit heeft in zowel mijn persoonlijke als mijn professionele leven een aantal positieve effecten, maar op andere momenten brengt het ook beperkingen mee. Zo kan ik zaken te veel in de hand willen houden waardoor anderen geen kans krijgen. Om mezelf duidelijkheid te verschaffen kan ik dusdanig direct zijn dat ik anderen tegen me in het harnas jaag. Ik over- en doordenk bepaalde zaken in dusdanige mate dat ik het 'dood-analyseer'. Een kleine greep uit de mechanismen die de behoefte aan duidelijkheid met zich mee brengt. Ik was me hiervan nooit erg bewust, de dood van mijn vader en de les die ik hieruit mocht leren, maakten dat ik op zoek ben gegaan naar het verhaal achter dit verhaal.

Ik kom hiermee tot een andere sleutelervaring die sterk zijn invloeden heeft uitgeoefend op mij. Ik herleid de neiging tot controleren terug op de bewustwording van mijn seksuele geaardheid. Rond mijn vijftiende kon ik voor mezelf accepteren dat ik homoseksueel was, ik herinner mij nog de plek en de situatie waarin de gedachte dat ik homoseksueel was zich in mijn hoofd plantte. Daarvoor had ik al langere tijden vermoedens, maar deed ik mijn uiterste best om allerlei smoezen te verzinnen om deze te ontcrachten. Vanaf dat ene moment echter wist ik dat het eigenlijk allemaal smoezen waren geweest en heb ik eigenlijk ook nooit meer

aan dat stukje van mijn 'zijn' getwijfeld. Echter de twijfel over allerlei andere zaken begon. De mensen die mijn vrienden zouden moeten zijn, kenden dit stukje niet. Ik wist niet of ze überhaupt mijn vrienden zouden blijven als ik mijn geaardheid zou uiten. Dit maakte dat ik mij erg alleen voelde, ik kon eigenlijk met niemand een band opbouwen. Ik ging mensen ook op afstand houden wat er bijna toe geleid heeft dat ik vrienden kwijt was geraakt.

Mijn zijn was niet congruent met mijn fenomenale veld om in de termen van Rogers te spreken (zou daar mijn voorkeur voor deze theorie op te herleiden zijn?), waardoor ik me erg bewust werd van dit fenomenale veld. Hierdoor was ik constant de omgeving aan het scannen naar signalen dat mensen het over mij en mijn homoseksualiteit hadden. Ik betrok alles wat er om me heen gebeurde op mezelf en dan meestal niet in positieve zin. Ik analyseerde situaties tot ik er tureluurs van werd en werd steeds onzekerder. Ik twijfelde uiteindelijk aan alles, ik kon zelfs niet meer zeggen of ik een bank mooi vond of niet; ik ging met de mode mee, ik wilde me afzetten, ik zeg het sociaal gewenste, allemaal opties die uit analyses voortvloeiden. Een module in Pabo 1 ging over het 4G-schema en was voor een stukje mijn uitweg. Ik leerde hierdoor irrationele gevoelens in te wisselen voor rationele, maar dat is in het begin niet gemakkelijk. Dit kostte me nog meer denkwerk en maakte dat ik nog meer situaties ging analyseren. Uiteindelijk bracht het me wel meer rust en leerde ik ook om dingen positief te benaderen. Ook nu nog moet ik hiervan steeds weer bewust zijn en nog steeds RET ik er regelmatig lustig op los. Dit kan dan soms nog steeds doorslaan.

Vragen:

- **Welke effecten heeft dit verhaal op mijn omgang met gedrag?**
- **Wat herken je wel/ niet? Wat werkt bij jou net zo/ anders? Hoe komt dat?**

De balans zoeken tussen mijn behoefte aan duidelijkheid en aan de andere kant ook dingen los kunnen laten om zo mijn eigen kracht te bewaren bepalen mijn interactie en voor een groot deel mijn gedrag. Deze zoektocht maak ik ook als docent steeds weer, in het onderwijs en ook op de Pabo. Ik kwam met een bepaald beeld naar de opleiding, gebaseerd op het beheersingsdenken. Op die manier had ik zelf ook het onderwijs doorlopen. Ik zou de meester zijn die alles in de hand hield en die aan zijn leerlingen de stof over kon dragen. De eerste twee jaren van de Pabo heb ik ook mij dusdanig opgesteld in zowel studie als stages. Mijn stages liep ik ook allemaal op behoudende christelijke scholen die frontaal klassikaal werkten. In mijn derde studiejaar kwam ik echter terecht in een kleutergroep op een Daltonschool. De principes vrijheid, zelfstandigheid en samenwerking vroegen om een heroverweging van mijn visie als onderwijzer. Hoewel ik nog steeds erg gehecht was aan structuur leerde ik al een beetje dat ik ook los kon laten en toch mijn eigen kracht kon bewaren. Tevens is mijn voorkeur voor het jonge kind daar ontstaan, de openheid en het accepterend vermogen van deze populatie sprak mij erg aan.

Tijdens mijn afstuderen heb ik mij dan ook gericht op het jonge kind en dan met name kleuters. Ik kreeg een stageplek op een Jenaplanschool in een groep 1/ 2, waar men ervaringsgericht werkte. Ik ben mij gaan verdiepen in het ErvaringsGericht Onderwijs (EGO) en de achterliggend humanistische psychologie. Het doel van EGO om te komen tot de geëmancipeerde mens, een mens die vrij is om zich te ontwikkelen naar zijn eigen vermogens, sprak mij zeer aan. Ook bleek deze visie aan te sluiten bij mijn onderzoeksvraag van het afstuderen hoe ik kinderen zou kunnen begeleiden in het (leren) herkennen, erkennen, benoemen en verwerken van hun emoties. (Goh, waarom zou ik toch dat onderwerp hebben gekozen?) Binnen het EGO is namelijk een belangrijk principe het komen tot processen om emotionele blokkades op te heffen. Hiervoor zijn er drie pijlers uitgewerkt; milieuverrijking, de ervaringsgerichte dialoog en het vrije kleuterinitiatief. Met name dit laatste vroeg om

vertrouwen in de kinderen en hun processen en het los durven laten. Ik leerde hierdoor andere krachten kennen, bepaalde krachten die ik had diende ik wat te laten gaan.

Vragen:

- **Hoe hebben onderwijservaringen invloed uitgeoefend op mijn omgang met gedrag?**
- **Wat herken je wel/ niet? Wat werkt bij jou net zo/ anders? Hoe komt dat?**

Na het voltooien van mijn studie ging ik na enig invalwerk werken in het reguliere basisonderwijs. Na een aantal weken te hebben ingevallen in een kleutergroep kreeg ik het schooljaar daarna de kans om de helft van de week een groep drie en de andere helft van de week een groep vijf te onderwijzen. Deze school stond op het punt om bezig te gaan met schoolvernieuwingen in de richting van zelfstandig werken. Ik heb me direct opgegeven voor de commissie die hiertoe in het leven werd geroepen. Het idee was om van groep een tot en met acht een systeem van zelfstandig werken in te voeren waarbij kinderen de kans kregen om de taken die ze opkregen middels een eigen planning te maken. Op deze school merkte ik dat ik juist het sterkst het vertrouwen in kinderen had om ze los te laten. Ik heb collega's begeleid en vele discussies gehad over het al dan niet vast moeten houden aan de sturende en leidende kracht van de leerkracht in plaats van een meer volgende en begeleidende leerkracht. De balans tussen de kinderen de vrije keuze bieden (los laten) en toch een duidelijke structuur aanbieden (mijn kracht bewaren) middels taken beviel mij goed en naar mijn ervaring vertoonden de kinderen ook minder gedragsproblemen. Er waren minder frustraties vanuit het steeds moeten wachten of het steeds op de tenen moeten lopen, kinderen kregen meer de kans om hun zijn te volgen.

Vervolgens maakte ik in mijn carrière als leerkracht een overstap naar het speciaal onderwijs cluster vier voor psychologisch, psychiatrisch en gedragsgestoorde kinderen. Het onderwijs wat op deze school wordt gegeven wordt gekenmerkt door een hoge mate van differentiatie in niveau-groepen. Echter de leerkracht is weer de sturende en leidende kracht. De gehele dag wordt vanuit het oogpunt van voorspelbaarheid voorgestructureerd, het los kunnen laten van kinderen kwam in een geheel ander daglicht te staan. Na twee jaar als groepsleerkracht te hebben gefunctioneerd ben ik naast mijn klasgebonden taken ook taken als intern begeleider in gaan vullen. In het schooljaar 2004-2005 kreeg ik uiteindelijk de zorg van de groepen drie naar me toe geschoven. Het schooljaar daarna kreeg ik wederom als taak de groepen drie om te begeleiden naast het zelf functioneren als groepsleerkracht van een groep drie. Als intern begeleider ben ik gestart met de introductie van ontwikkelingsgericht onderwijs (OGO) in de groepen drie. Ook hier ben ik als leerkracht en als intern begeleider wederom de weg van loslaten ingeslagen. Wederom ben ik in vergelijking met collega's degene die kinderen het meest los wil en kan laten. Zeker binnen de groep van intern begeleiders ben ik de enige die vanuit deze visie naar kinderen kijkt, de andere intern begeleiders gaan erg uit van de sturing en leiding van de leerkracht en leggen het accent op trainen. Het kindgerichte mis ik hier veelvuldig.

Vragen:

- **Hoe stem ik mijn persoonlijkheid af op verschillende omgevingen?**
- **Wat herken je wel/ niet? Wat werkt bij jou net zo/ anders? Hoe komt dat?**